

</> Web

CSS: Style nettsider

Skrevet av: Arve Seljebu

Oversatt av: Stein Olav Romslo

Kurs: Web

Tema: Tekstbasert, Nettside

Fag: Programmering, Teknologi

Klassetrinn: 8.-10. klasse, Videregående skole

Introduksjon

No skal me lære å endre på stilen på nettsider. I denne oppgåva forventar me at du har gjort HTML-oppgåvene eller er litt kjent med HTML frå før.

I denne og neste oppgåve skal me lære oss korleis du **endrar farge, tekst, storleik og meir!** Dette gjer me ved å lære oss å bruke eit språk som heiter **CSS** (som står for **Cascading Style Sheets**). Det er eit veldig enkelt språk å lære. La oss starte.

Resultatet kjem til å sjå ut som dette:

FORSVUNNET

Katten Felix

LOST CAT

FELIX

He has orange fur with a black facial smudge.
Missing from Hightown Road / Acacia Avenue

Bin info
just now

Felix er en veldig snill katt. Han liker å kose, sitte foran varmepumpa og lekemusa si. Pelsen hans er oransje.

Han forvant fra hagen i går.

Har du sett Felix? Vennligst kontakt eieren hans på eierentilfelix@email.com

Takk!

Bin info
just now

Steg 1: Korleis fungerer CSS?

Det finst mange måtar å lage stilar på. Ein av dei er **inline** der du skriv stilen rett inn i ein tag, som dette:

```
<p style="color:red">Tekst som er raud</p>
```

Ein annan måte er å lage ei eiga .css -fil og referere til den i <head> :

```
<head>
  <link rel="stylesheet" type="text/css" href="namn_på_css_filen_din.
css">
</head>
```

I dag skal me bruke den siste metoden, nemleg å leggje stilane i <head> slik:

```
<head>
  <style>
    /* Her skal me skrive CSS-en */
  </style>
</head>
```

På denne måten slepp me å handtere fleire filer, me kan ha alt me treng i éi fil.

☐ Åpne index.html frå mappa Felix som me laga i oppgåva Forvunne katt (../forsvunnet_katt/forsvunnet_katt_nn.html) eller last ned fila ved å høgreklikke og trykkje lagre som: index.html (../forsvunnet_katt/ressurser/index_nn.html). Lag ei mappe som heiter Felix og legg index.html i den.

☐ I seksjonen <head> treng me ein **style-tag**.

```
<style>
</style>
```

Alle stilar skal leggjast mellom desse elementa. Generelt ser CSS-kode slik ut:

```
selector {
  property: value;
}
```

Selektorar kan vere HTML-element som h1, p, img, a, eller id-ar og klasser, men desse skal me sjå på seinare. Selektorar brukast for å fortelje CSS-en kva HTML-objekt me skal setje stil på. Kva stil selektoren får avhenger av kva ein set som property og value.

Property eller attributt er gjerne ein eigenskap ein kan tildele selektoren, saman med ein verdi, value. Døme på property og value kan vere color: blue;, background-color: red; og font-family: "Times New Roman", Serif;.

☐ Kan du finne knappane for { og } på tastaturet ditt?

☐ Kva med : og ; ?

Viss du ikkje finn dei må du få hjelp av nokon til å finne dei for deg, for desse er viktige. Viss du ikkje har med { }, : eller ; på dei riktige stadene, så vil ikkje HTML-koden din få stil. Difor er det viktig at du allereie no veit kor du finn { }, : og ; på tastaturet.

Steg 2: Legg til farge

Visste du at CSS vart funne opp av ein norsk gut? Det er litt kult!

La oss endre h1 til å vere raud i staden for svart ved hjelp av *property*-en color :

```
<style>
  h1 {
    color:red;
  }
</style>
```

NB! Hugs å setje ; etter value .

Lagre prosjektet ditt og åpne det i nettlesaren for å sjå korleis det ser ut.

Overskrifta di skal vere raud! Det finst ulike måtar å representere ei farge på. Me har 16 grunnleggjande fargenamn: aqua , black , blue , fuchsia , gray , green , lime , maroon , navy , olive , purple , red , silver , teal , white og yellow .

☐ Prøv å endre farga til noko anna!

Dei fleste nettlesarar støttar i tillegg 130 andre fargenamn. Du finn heile lista i alfabetisk rekkefølge på <http://www.w3.org/TR/css3-color/#svg-color> (<http://www.w3.org/TR/css3-color/#svg-color>). Er favorittfarga di i lista?

☐ Me kan bruke endå fleire farger gjennom å bruke den heksadesimale koden i staden for namnet. Ein heksadesimal kode er ein # etterfølgd av 6 teikn der teikna kan vere sifra 0-9 eller bokstavane A-F. Gjennom å bruke heksadesimale kodar kan me representere over 16 millionar farger.

☐ Kodeklubben sin favorittfarge er #58AB57 . Kan du gjette kva farge det er? Prøv å endre noko tekst til den farga og sjå korleis det ser ut i ein nettlesar.

☐ Prøv å endre teksten, `<p>`, på sida til denne farga: `#58AB57`.

Hint

- ☐ Bruk www.colorpicker.com (<http://www.colorpicker.com>) til å finne ei farge du likar. Colorpicker genererer det nummeret du treng, så du kan enkelt klyppe og lime det inn i koden din.
- ☐ Finn ei farge du likar med *Colorpicker* og endre teksten på sida til den farga du fann.

Lagre prosjektet ditt og åpne det i nettlesaren for å sjå korleis det ser ut.

Steg 3: Gi farge til spesifikke element

Kva viss me vil gjere sånn at ordet *oransje* i setninga *Pelsen hans er oransje* får oransje farge? Ikkje heile setninga, men akkurat det ordet. Då brukar me ein tag som heiter ``. Me legg taggen rundt ordet me vil setje farge på slik:

```
<span>oransje</span>
```

I `<head>` kan me no gjere alle ``-taggane oransje slik:

```
span {  
  color: orange;  
}
```

Lagre prosjektet ditt og åpne det i nettlesaren for å sjå korleis det ser ut.

Steg 4: La oss endre bakgrunnen

Me kan leggje til farge på bakgrunnen òg, ikkje berre på teksten. Til dømes:

```
body {  
  background-color: #D2FAFC;  
}
```

```
}
```

Dette vil gjere heile bakgrunnen blå.

Prøv no:

```
h1 {  
  background-color: black;  
}
```

Sidan me allereie hadde ein `h1` deklartert i fila kan me berre setje inn property-en `background-color` saman med `color` , me treng ikkje å skrive alt om att.

```
h1 {  
  color: red;  
  background-color: black;  
}
```

Lagre prosjektet ditt og åpne det i nettlesaren for å sjå korleis det ser ut.

Legg merke til at berre bakgrunnen til `h1` blir svart, og ikkje heile sida. For å få heile sida svart må me leggje til bakgrunnsfarge på `body` , som vist over.

Steg 5: Moro med tekst

Kanskje tittelen burde vere **større** og med store bokstavar. Me kan spesifisere storleiken på teksten ved å bruke `font-size` . Verdiane kan vere ulike, men dei mest brukte er 12, 14, 16, 32, 48 og 72 pikslar.

☐ La oss prøve ut 72px for no (px står for piksel).

```
h1 {  
  color: red;  
  background-color: black;  
  font-size: 72px;  
}
```

☐ No skal du prøve å endre tittelen slik at heile står i blokkbokstavar ved å bruke `text-transform: uppercase;` . Me kan gjere den understreka ved å bruke

```
text-decoration: underline;
```

Lagre prosjektet ditt og åpne det i nettlesaren for å sjå korleis det ser ut.

Vart det veldig forskjellig?

For dei som brukar Firefox eller Chrome som nettlesar.

Det finst ein annan verdi for `text-decoration`, `blink`. Du får ikkje vite kva den gjer her, du må teste det sjølv. Prøv å leggje til `text-decoration:blink;` (det blir fort litt masete, men det er lov å gå tilbake til `underline` viss du vil).

Steg 6: Sentrere tekst (og bilete) horisontalt

All teksten vår visast heilt borte til venstre. Me kan endre det gjennom å bruke `text-align:center` (ein kan bruke `right` (høgre) og `left` (venstre) òg).

☐ For denne nettsida vil me at all teksten skal vere sentrert. Då kan me skrive:

```
body {  
  background-color: #F8FAF4;  
  text-align: center;  
}
```

Merk at den engelske måten å stave senter på er `center`.

La du merke til at alt på nettsida vart sentrert når me har lagt til `text-align:center` i seksjonen `<body>`? Det er fordi alt innanfor elementet `<body>` får stilen. Dette skjer når eit element er innanfor eit anna, som dette her:

```
<p>Har du sett Felix? <em>Ver snill</em> og kontakt eigaren hans</p>
```

Teksten *"Ver snill"* vil ha stilen frå elementet `<p>` med stilen frå elementet `` lagt på. Det er grunnen til at språket har namnet **cascading** - stilane blir vidareført frå eit element til alle elementa som er inni det. Men ver forsiktig, nokre stilar blir *ikkje* vidareført!

Lagre prosjektet ditt og åpne det i nettlesaren for å sjå korleis det ser ut.

Steg 7: Koden me har til no

Step 7. Koden til har til

Resultat:

FORSVUNNET

Katten Felix

LOST CAT

— FELIX —

He has orange fur with a black facial smudge.
Missing from **Hightown Road / Acacia Avenue**

Bin info
just now

Felix er en veldig snill katt. Han liker å kose, sitte foran varmpumpa og lekemusa si. Pelsen hans er **oransje**.

Han forvant fra hagen i går.

Har du sett Felix? Vennligst kontakt eieren hans på eierentilfelix@email.com

Takk!

Bin info
just now

Koden:


```

<!doctype html>
<html lang="no">
<head>
  <meta name="author" content="#">
  <meta charset="UTF-8">
  <meta name="description" content="Ei side laga for å finne katten Felix">
  <meta name="keywords" content="Felix, katt, forsvunne">
  <title>Katten Felix er forsvunne</title>

  <!--CSS-stilen til sida -->
  <style>

    body{
      background-color: #F8FAF4;
      text-align: center;
    }

    h1{
      color:red;
      background-color:black;
      font-size:72px;
      text-decoration: uppercase;
    }

    span {
      color:orange;
    }

  </style>

</head>

<body>
  <!-- Dette er eit Kodeklubb-prosjekt. Felix er ikkje ekte og er ikkje borte. -->
  <h1>Forsvunne</h1>
  <h2>Katten Felix</h2>
  
  <p>Felix er ein veldig snill katt. Han likar å kose, sitje framfor varmpumpa og leikemusa si. Pelsen hans er <span>oransje</span>.
</p>
  <p>Han forvann frå hagen i går.</p>

```

```
<p>Har du sett Felix? Ver snill og kontakt eigaren hans på <a  
  href="mailto:eigarentilfelix@email.com">eigarentilfelix@email.com  
</a></p>  
<p><strong>Takk!</strong></p>  
</body>  
</html>
```

Vidare arbeid

- ☐ Korleis ville du endra på sida for å få den til å sjå betre ut? Kvifor ikkje prøve å bruke alle favorittfargane dine? Finst farga di som eit namn, eller må du bruke ein heksadesimal kode?
- ☐ Viss du blir fort ferdig kan du gå attende og leggje på stilar for oppgåver du har gjort før.